

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра прикладної лінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 17.10.2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Комп'ютерна лексикографія

Підготовки бакалавра

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія

Прикладна лінгвістика

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Комп'ютерна лексикографія» підготовки бакалавра, галузь знань 03 гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія (прикладна лінгвістика), освітньої програми прикладна лінгвістика.

«__» _____ 2018 р. – 8 с.

Розробник: канд. філол. н., доцент кафедри прикладної лінгвістики Данильчук А.Л.

Рецензент: д. філол. н., професора кафедри англійської філології Ущина В.А.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри прикладної лінгвістики

протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (Біскуб І. П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Павлюк А. Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	напря́м підготовки 6.020303 Філологія (прикладна лінгвістика) бакалаври	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання 4
		Семестр 7
ІНДЗ: немає		Лекції 20 год.
		Семінари 10 год.
		Самостійна робота 54 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: іспит

Таблиця 2

Найменування показників	Спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	напря́м підготовки 6.020303 Філологія (прикладна лінгвістика) бакалаври	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання 4
		Семестр 8
ІНДЗ: немає		Лекції 14 год.
		Семінари 6 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: іспит

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Комп'ютерна лексикографія» є ознайомлення студентів із теоретичними і практичними аспектами укладання комп'ютерних словників, засобами лінгвістичної обробки тексту, методами інформаційної науки і технології у теорії та практиці створення широкого спектра лексикографічних систем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Комп'ютерна лексикографія» є:

- показати головні етапи розвитку світової лексикографії;
- проаналізувати еволюцію комп'ютерних технологій та її вплив на укладання словників;

- ознайомити студентів з тенденціями вітчизняної та зарубіжної комп'ютерної лексикографії;
- розкрити суть методів і засобів сучасної комп'ютерної лексикографії;
- ознайомити студентів із сучасними засобами лінгвістичної обробки тексту;
- сформувані у студентів вміння, необхідні для ефективного використання широкого спектру комп'ютерних лексикографічних джерел.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними з таких питань:

- володітимуть ключовими термінами та поняттями комп'ютерної лексикографії;
- орієнтуватимуться у сучасних методах лінгвістичної обробки тексту;
- умітимуть працювати із широким спектром сучасних комп'ютерних лексикографічних джерел;
- умітимуть працювати з провідними відкритими корпуси англійської та української мов задля виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з трьох змістових модулів, які визначаються метою та змістом програми і відповідають кількості кредитів, передбачених навчальним планом на вивчення дисципліни протягом семестру.

Структура навчальної дисципліни подається у Таблиці 3 (для денної форми навчання) і Таблиці 4 (для заочної форми навчання).

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. EVOLUTION OF COMPUTATIONAL LEXICOGRAPHY					
Тема 1. Lexicography from Earliest Times to the Present		4	1	5	0,5
Тема 2. The Main Tasks of Modern Computational Lexicography		2	1	5	0,5
Разом за змістовим модулем 1		6	2	10	1
Змістовий модуль 2. KEY NOTIONS OF COMPUTATIONAL LEXICOGRAPHY, ITS METHODS AND RESOURCES					
Тема 1. Lexical Content in Computational Lexicography.		2	1	5	1
Тема 2. Types of Electronic Dictionaries		2	1	5	1
Тема 3. TEI: Text Encoding Initiative		2	1	5	1
Тема 4. Corpus Linguistics. Corpus as a Lexical Resource.		4	2	10	1
Разом за змістовим модулем 2		10	5	25	4
Змістовий модуль 3. MODERN ELECTRONIC DICTIONARIES AND LEXICAL DATABASES					
Тема 1. Modern Electronic Dictionaries.		2	2	10	0,5
Тема 2. Modern Lexical Databases.		2	1	9	0,5
Разом за змістовим модулем 3		4	3	19	1

Всього годин:	90	20	10	54	6
----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------

Таблиця 4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. EVOLUTION OF COMPUTATIONAL LEXICOGRAPHY					
Тема 1. Lexicography from Earliest Times to the Present		1	0,5	5	1
Тема 2. The Main Tasks of Modern Computational Lexicography		1	0,5	5	1
Разом за змістовим модулем 1		2	1	10	2
Змістовий модуль 2. KEY NOTIONS OF COMPUTATIONAL LEXICOGRAPHY, ITS METHODS AND RESOURCES					
Тема 1. Lexical Content in Computational Lexicography.		2	0,5	5	1
Тема 2. Types of Electronic Dictionaries		2	1	5	2
Тема 3. TEI: Text Encoding Initiative		2	0,5	5	1
Тема 4. Corpus Linguistics. Corpus as a Lexical Resource.		2	1	10	1
Разом за змістовим модулем 2		8	3	25	5
Змістовий модуль 3. MODERN ELECTRONIC DICTIONARIES AND LEXICAL DATABASES					
Тема 1. Modern Electronic Dictionaries.		2	1	10	2
Тема 2. Modern Lexical Databases.		2	1	15	1
Разом за змістовим модулем 3		4	2	25	3
Всього годин:	90	14	6	60	10

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

На самостійне опрацювання з подальшим обговоренням під час консультацій пропонуються наступні питання:

1. History of English lexicography
2. Non-traditional types of dictionaries
3. Methods of gathering lexical evidence
4. Lexical form and the frame structure
5. Lexical knowledge base
6. Printed dictionaries vs. Electronic dictionaries

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне тестування має на меті перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань. При вивченні курсу «Комп'ютерна лексикографія» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного та практичного матеріалу (на лекційних, практичних заняттях

та самостійно), усний екзамен. Відсутність студента на екзамені оцінюється у «0» балів. Повторна здача екзамену можлива лише за наявності офіційного документу, який засвідчує поважність причини відсутності студента.

Рівень знань студента оцінюється в балах, фіксується в журналі після вивчення змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою за семестр заноситься в заліково-екзаменаційну відомість.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні курсу визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає шкалі оцінювання для екзамену.

Дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання (максимум 40 балів);
2. усний екзамен (максимум 60 балів).

Таблиця 5

Поточний контроль (мах - 40 балів)			Підсумковий контроль (мах – 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2	
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	Екзаменаційна усна відповідь	100
10	20	10	60	

Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Fellbaum, Christiane (ed.). 1998. *WordNet: an Electronic Lexical Database*. Cambridge, MA: MIT Press – 600 p.
2. Granger, Sylviane, and Magali Paquot. 2012. *Electronic Lexicography*. Oxford: Oxford University Press – 439 p.

3. Hanks, Patrick (ed.). 2008. *Lexicology: Critical Concepts in Linguistics*. 6 volumes. Routledge – P. 48-92
4. Hanks, Patrick. 2004. Corpus Pattern Analysis. In: G. Williams and S. Vessier (eds.), *Euralex Proceedings*. Vol. 1, Lorient, France, Université de Bretagne-Sud – P. 77-99
5. Hanks, Patrick. 2006. 'English Lexicography' in K. Brown (ed.), *Encyclopedia of Language and Linguistics*, Second Edition. Elsevier – P. 503-536
6. Hanks, Patrick. 2009. 'The impact of corpora on dictionaries'. In: Paul Baker (ed.), *Contemporary Approaches to Corpus Linguistics*. Continuum – P. 309-338
7. Sinclair, J. M. 1998. 'The Lexical Item' in E. Weigand (ed.), *Contrastive Lexical Semantics*. Benjamins – 456 p.
8. Sinclair, John. 1991. *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press
9. Комп'ютерна лексикографія: [Навч. посібник] / Черницький В.Б. – Нац. ун-т кораблебудування ім. адм. Макарова. – Миколаїв: НУК, 2004 – 256 с.
10. Широков В.А. Феноменологія лексикографічних систем. – К.: Наукова думка. – 200 с.

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Lexicography from the Earliest Times to the Middle Ages.
2. Lexicography from the Renaissance to the Modern Era.
3. Synchronic Dictionary Traditions.
4. Dictionaries for Language Learning.
5. Types of Modern Dictionaries.
6. Arrangement of Dictionary Entries.
7. Computational Lexicography as a Science, Its Relation to Other Branches of Linguistic Sciences.
8. Computational Lexicography and Computational Linguistics.
9. Computational Lexicography and Corpus Linguistics.
10. Types of Gathering Lexicographic Evidence.
11. Corpus as a Lexical resource. The Notion of Representativeness.
12. Corpus-based Linguistics vs Corpus-driven Linguistics.
13. Linguistic Dictionaries Classification.
14. Types of Electronic Dictionaries.
15. Computational Lexicon: Definitions.
16. Lexical content in Computational Lexicography.
17. Lexical Knowledge base: Evolution and Tasks.
18. Machine Readable Dictionary vs Lexical Database.
19. MRDs: Basic Motivations and Reasons for Creation.
20. All-Inclusive Lexicon and TEI Lexicon Compared.
21. British National Corpus.
22. Cobuild Project.
23. COCA Corpus.
24. DANTE Lexical Database of English.
25. Dictionary.com – the Online Dictionary of English.
26. Hudson's All-Inclusive Lexicon.
27. Longman Dictionary of Contemporary English and its MR version.
28. Oxford Advanced Learner's Dictionary and its MR version.
29. Paper Dictionaries versus Electronic Dictionaries: Pros and Cons.
30. Parameters for Dictionaries Classification.
31. Relations in WordNet.
32. Simple Search and Advanced Search in Dante Database.
33. Stages in Compiling a Corpus.
34. Tasks of Computational Lexicography.

35. TEI Lexicon.
36. The CELEX Lexical Database.
37. The Development of Corpus Linguistics.
38. The Notion of the Lexicon. Developing Notions of the Lexicon.
39. The Notion of the Reusability of Lexical Resources.
40. The Objectives of Corpus Linguistics.
41. The Structure of WordNet.
42. Computational Lexicography in Ukraine.
43. Ukrainian Language Corpora.
44. Types of Text Collection in Corpus Linguistics.
45. Word Search in BNC.
46. WORDNET Lexical Database of the English Language.
47. Wiktionary Resources.
48. Computational Lexicography for Natural Language Processing.
49. Speech Synthesis.
50. Speech Recognition.